

Zaklada
Kultura nova

Frankopanska 5/2, 10000 Zagreb

T/F 01 553 2778

E info@kulturanova.hr

W www.kulturanova.hr

Nacrt prijedloga osnovnih elemenata Strateškog plana Zaklade ‘Kultura nova’ 2014.– 2017.

Upravni odbor usvojio je na sjednici 21. veljače 2014. godine Nacrt prijedloga osnovnih elemenata Strateškog plana Zaklade ‘Kultura nova’ 2014.– 2017.

UVOD

Strateški plan Zaklade ‘Kultura nova’ ima za cilj odrediti jasne smjernice razvoja Zaklade u narednom četverogodišnjem razdoblju, koje će biti u skladu s potrebama organizacija civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti i koje u obzir uzimaju najznačajnija društvena, gospodarska, politička i kulturna kretanja na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Misija Zaklade propisana je Zakonom o Zakladi ‘Kultura nova’, a u skladu s njom je definirana vizija razvoja organizacija civilnog društva koje djeluju na području suvremene kulture i umjetnosti, a čijem ostvarenju Zaklada namjerava pridonositi u dugoročnom razdoblju koje nadilazi vremenski okvir Strateškog plana. No, ovim dokumentom su jasno definirani ciljevi koje Zaklada planira ostvariti do kraja ovog četverogodišnjeg razdoblja.

Strateški plan odnosi se na razdoblje od 2014. do 2017. godine, a prve dvije godine (2012. i 2013.) djelovanja Zaklade predstavljale su temelj za njegovu izradu. Tako Strateški plan obuhvaća razdoblje od sredine jednog do sredine drugog mandata Upravnog odbora i upravitelja Zaklade, čime se osigurava kontinuirana provedba politike Zaklade.

U nastojanju da se osigura kvalitetna provedba procesa izrade cijelokupnog Strateškog plana, prije samog početka rada na planu predviđeni su i postavljeni koraci, odnosno faze izrade Strateškog plana. Promišljanje Strateškog plana započelo je sredinom 2012. godine prilikom pripreme prvih programa podrške Zaklade, a sam proces izrade početkom 2013. godine. Strateški plan rezultat je rada Upravnog odbora, upraviteljice Zaklade i Stručne službe Zaklade koji su aktivno bili uključeni u proces.

Provodeći pozitivnu praksu savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupku donošenja dokumenata, a u cilju dobivanja mišljenja zainteresirane javnosti o Strateškom planu, uočavanja njegovih eventualnih nedostataka i njihova uklanjanja te prikupljanja konstruktivnih prijedloga, Zaklada u razdoblju od 20. ožujka do 20. travnja 2014. godine organizira javno savjetovanje sa zainteresiranom javnošću o dokumentu *Nacrt prijedloga osnovnih elemenata Strateškog plana Zaklade ‘Kultura nova’ 2014.–2017.* Upravni odbor, upraviteljica Zaklade i Stručna služba Zaklade razmotrit će sve prikupljene ideje i mišljenja pristigle putem javnog savjetovanja, potom će pristupiti doradi cijelokupnog Strateškog plana te ga usvojiti i objaviti.

Nacrt prijedloga osnovnih elemenata Strateškog plana sadrži prikaz strateških i posebnih ciljeva te glavnih programa i aktivnosti putem kojih će Zaklada kontinuirano ostvarivati svoju svrhu pružanja stručne i finansijske podrške organizacijama civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti te doprinijeti postizanju postavljene vizije, odnosno izgradnji snažnog, stabilnog i raznolikog civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti koje kreira nove umjetničke prakse i prakse kritičkoga javnog djelovanja te

potiče pozitivne društvene promjene u Republici Hrvatskoj. Osnovni elementi su izrađeni na temelju provedene analize organizacijske strukture i organizacijskih tokova, funkcionalne strateške analize, mapiranja područja djelovanja i institucionalnog pozicioniranja te pregleda postignuća i rezultata u prethodnom razdoblju djelovanja Zaklade. Nalazi ovih analiza, kao i odabir razvojnih načela, stvorili su pretpostavke za postavljanje razvojne vizije te strateških ciljeva i zadataka koje Zaklada planira ostvariti do kraja 2017. godine. Definiranje osnovnih elemenata temelji se i na razumijevanju razvojnog procesa Zaklade i očekivanih promjena u okruženju te su u obzir uzete razvojne mogućnosti, ali i razvojna ograničenja, koja se očitavaju u relevantnim trendovima u političkom, gospodarskom, društvenom i kulturnom okruženju. Strateški plan prepoznaje ključne elemente uspjeha te uključuje relevantne dionike i ciljane skupine prema kojima će Zaklada usmjeriti svoje djelovanje kako bi ostvarila zadane ciljeve.

Zahvaljujemo svima koji će se odazvati javnom savjetovanju o osnovnim elementima Strateškog plana Zaklade. Također zahvaljujemo svim prijaviteljima na javne pozive Zaklade i sudionicima javnih događanja u organizaciji Zaklade, kao i svim korisnicima bespovratnih sredstava Zaklade te partnerima i angažiranim stručnjacima i suradnicima koji su svojim dosadašnjim razmišljanjima i prijedlozima o radu Zaklade dali doprinos oblikovanju osnovnih elemenata Strateškog plana.

I. SAŽETI PRIKAZ OSNOVNIH ELEMENATA STRATEŠKOG PLANA

VIZIJA	Snažno, stabilno i raznoliko civilno društvo na području suvremene kulture i umjetnosti koje kreira nove umjetničke prakse i prakse kritičkoga javnog djelovanja te potiče pozitivne društvene promjene u Republici Hrvatskoj.		
MISIJA	Zaklada 'Kultura nova' pruža stručnu i finansijsku podršku organizacijama civilnog društva koje djeluju na području suvremene kulture i umjetnosti u Republici Hrvatskoj.		
STRATEŠKI CILJ	POSEBNI CILJEVI	GLAVNI PROGRAMI	AKTIVNOSTI
Doprinijeti izgradnjici i jačanju sposobnosti organizacija za razvoj suvremenih umjetničkih i kulturnih praksi	<ul style="list-style-type: none"> Unaprijediti organizacijske kapacitete organizacija civilnog društva Poticati razvoj novih kulturnih i umjetničkih programa	<ol style="list-style-type: none"> Podrška za razvoj organizacijskih kapaciteta Podrška za razvoj novih kulturnih i umjetničkih programa Obrazovanje u kulturnom menadžmentu Regionalni centar za obrazovanje, istraživanje i razvoj u kulturi i umjetnosti	<ol style="list-style-type: none"> Razvojna podrška za organizacije Podrška za umjetnička istraživanja Podrška za nove međunarodne projekte Podrška za selekciju inozemnog programa Podrška za stručno usavršavanje Seminari, radionice, treninzi Participativni proces uspostavljanja upravljačkog i programskog modela centra Prenamjena i rekonstrukcija objekta arhitektonske baštine
Doprinijeti razvoju naprednih suradničkih praksi u kulturi	<ul style="list-style-type: none"> Poticati razvoj i stabilizaciju modela kontinuirane suradnje i umrežavanja Unaprijediti sudjelovanje u oblikovanju inovativnih kulturnih politika	<ol style="list-style-type: none"> Razvojna podrška za suradničke platforme Sudjelovanje u oblikovanju kulturnih politika	<ol style="list-style-type: none"> Razvojna podrška za programske suradničke platforme u Republici Hrvatskoj Razvojna podrška za zagovaračke suradničke platforme u Republici Hrvatskoj Razvojna podrška za suradničke platforme u Jugoistočnoj Europi Sudjelovanje u procesima donošenja odluka na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini Organizacija nacionalnih i međunarodnih skupova Sudjelovanje na lokalnim, nacionalnim i međunarodnim skupovima Sudjelovanje u radu međunarodnih organizacija i mreža
Doprinijeti razvoju znanja o suvremenoj kulturi i umjetnosti	<ul style="list-style-type: none"> Poticati sistematizaciju i širenje znanja razvijenih u sektoru Unaprijediti praćenje i evaluaciju u sektoru	<ol style="list-style-type: none"> Podrška za širenje znanja Razvoj interdisciplinarnog obrazovnog programa Program istraživanja	<ol style="list-style-type: none"> Podrška za programe neformalnog obrazovanja za javnost Podrška za istraživačko-dokumentacijski rad Participativni proces uspostavljanja obrazovnog programa i njegovog kurikuluma Provedba eksperimentalnog obrazovnog programa Organizacija stručnih skupova Provedba istraživanja o radu i postignućima OCD-a Provedba istraživanja o modelima upravljanja i financiranja u kulturi Provedba istraživanja o obrazovanju u kulturi Praćenje i evaluacija programa podržanih od Zaklade Prikupljanje i obrada statističkih pokazatelja o organizacijama podržanim od Zaklade Publiciranje rezultata istraživanja
Doprinijeti prepoznavanju važnosti kulture i umjetnosti u društvenom razvoju	<ul style="list-style-type: none"> Poticati angažman kulturnih organizacija u razvoju zajednice i društva Poticati uključivanje javnosti i izravnu komunikaciju s publikom	<ol style="list-style-type: none"> Podrška za razvoj publike Program Kultura za društvene promjene	<ol style="list-style-type: none"> Podrška za razvoj publike korištenjem digitalnih tehnologija Podrška za društveno angažirane kulturne akcije i projekte Godišnja nagrada Kultura za društvene promjene

II. ANALIZE

1. Osnivanje Zaklade i analiza okruženja

Zaklada 'Kultura nova' rezultat je uspješne višegodišnje inicijative dijela organizacija civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti koje su zagovarale osnivanje posebne zaklade za civilni sektor u kulturi. On je od sredine 1990-ih kontinuirano afirmirao suvremene kulturne i umjetničke prakse i time postao ključan akter suvremene kulture i umjetnosti u Republici Hrvatskoj. Riječ je o onim praksama koje su usmjerene društvenom angažmanu te orientirane na zajednicu i sudjelovanje građana, i koje danas predstavljaju razvojni potencijal jer se bave pitanjima kao što su društvena kohezija, izgradnja potencijala zajednice i slično. Suvremene kulturne i umjetničke prakse kroz različite oblike, pristupe i kanale djelovanja omogućavaju građanima direktno uključivanje i sudjelovanje u kulturnim projektima koji uočavaju i artikuliraju raznovrsne probleme s kojima se suvremenno društvo susreće (pitanja prava manjina, ekologije, ljudskih prava, rasprodaja javnog prostora, uništavanje kulturnog i javnog dobra, itd.). Uključivanjem građana podiže se njihova svijest o važnosti angažmana i aktivnog sudjelovanja u zajednici. Pored toga, radi se o suvremenim umjetničkim praksama koje su usmjerene prema istraživanju i propitivanju granica disciplina i područja, uspostavljanju novih pristupa i kretanja, poduzimanju estetskih i konceptualnih iskoraka, inovativnom korištenju materijala, metoda, formata i medija te sveukupno otvaranju novih pogleda, shvaćanja i orientacija u svijetu umjetnosti. Ujedno, organizacije civilnog društva u kulturi u mnogim hrvatskim gradovima vode kulturne centre, klubove, galerije itd. kao javne prostore koji su točke susreta različitih civilno-društvenih inicijativa i građana te prostori javne recepcije. Upravo ti prostori ponajbolje svjedoče o inkluzivnom karakteru civilnog društva u kulturi, jer oni omogućavaju i potiču dijalog između građana koji, zbog prirode suvremene (žive) i društveno angažirane kulture te refleksivne i kritičke umjetničke prakse, mogu biti ne samo posjetitelji i korisnici, nego i aktivni sudionici takvih programa i projekata.

Uvjeti za osnivanje i registriranje Zaklade stvoreni su donošenjem Zakona o Zakladi 'Kultura nova' (NN 90/11), koji je usvojen u Hrvatskom saboru 15. srpnja 2011. Pokretanjem Zaklade osigurana je učinkovita mjera koja može doprinijeti unapređenju stanja civilnog sektora u kulturi te podržavati njegov daljnji razvoj i profesionalizaciju. Zaklada, kao novi i dodatni izvor financiranja organizacija civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti, u okviru hrvatskog modela kulturne politike predstavlja važan primjer utemeljenja autonомнog tijela kojem je dana odgovornost odlučivanja o pružanju stručne i finansijske podrške civilnom sektoru u kulturi te je jedan od najznačajnijih pomaka u hrvatskoj kulturnoj politici u posljednjih desetak godina.

Ideja osnivanja zaklade nastala je kao jedan od odgovora na postojeći kulturni model financiranja koji ne može na adekvatan način podržati samoosnovane kolektive iz civilnog sektora niti odgovoriti na njihove potrebe na jednak način kao što skrbi za javne kulturne

ustanove kojima pruža kontinuiranu finansijsku podršku za operativne troškove i programske rad. Na taj način postojeći model kulturnog sustava stavlja javne kulturne ustanove u njegovo središte, pa se civilni sektor u kulturi nalazi u neravnopravnoj poziciji naspram javnog sektora. Takav sustav jednako funkcioniра i na nacionalnoj i na subnacionalnim razinama. Nedostatno programsko financiranje na temelju projektnog podupiranja kao i nepostojanje ciklusa višegodišnjeg financiranja, praćeno je i problemima vezanim za neadekvatne i nedovoljno opremljene prostorne resurse, i u brojnim sredinama nedostatkom prostora za rad, produkciju, prezentaciju, edukaciju, istraživanje, rezidencije itd. Takva logika funkciranja sustava bitno određuje poziciju organizacija civilnog društva koje djeluju na području suvremene kulture i umjetnosti. S obzirom na to da je Zaklada osmišljena kao dodatni izvor financiranja, ‘Kultura nova’ za civilni sektor u kulturi predstavlja nadopunjavajući model postojećem sustavu financiranja programskih aktivnosti na nacionalnoj i subnacionalnim razinama. Zaklada stoga razvija komplementarne programe podrške putem kojih osigurava podršku kakvu nije moguće dobiti kroz druge izvore financiranja u kulturi.

Ministarstvo kulture je središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove kulture koje Zakladi, u skladu sa Zakonom o Zakladi ‘Kultura nova’, pruža administrativnu i tehničku podršku u procesu osnivanja i registriranja, ali i daljnog razvoja. Poticanje i razvoj suradnje s Ministarstvom kulture važni su za razvoj Zaklade, njenih programa podrške, kao i vlastitih programa. Ispreplitanje različitih kompetencija i sustavnih oblika pružanja stručne i finansijske podrške koje dolaze s više strana omogućava izgradnju stabilnog okruženja za održivi razvoj organizacija civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti. Ta je suradnja posebice važna u okolnostima u kojima nije moguće u kratkom vremenskom razdoblju provesti reformu postojećeg kulturnog sustava, koji bi bio redizajniran na način da ujednači poziciju javnih kulturnih ustanova i aktera iz civilnog sektora ili barem djelomično umanji postojeće stanje nejednakih uvjeta rada subjekata javnog i trećeg sektora koji djeluju u kulturi. Osim toga, važna je uloga Ministarstva kulture u dalnjem razvoju civilnog sektora u kulturi jer ‘Kultura nova’ nije mišljena kao zaklada koja bi na sebe u potpunosti preuzeila brigu o organizacijama civilnog društva koje djeluju na području suvremene kulture i umjetnosti, već kao subjekt koji svojim radom i djelovanjem treba unaprijediti ovaj specifični sektor kroz zajednički rad s kreatorima kulturne politike i administrativnim tijelima kako na nacionalnoj tako i na subnacionalnim razinama. Takvim pristupom Zaklada doprinosi oblikovanju participativne, inkluzivne i inovativne kulturne politike.

Na nacionalnoj razini pojedina ministarstva raspisuju natječaje za dodjeljivanje bespovratnih sredstava organizacijama civilnog društva iz područja koja su u nadležnosti pojedinog državnog tijela, a za koja se mogu natjecati i organizacije iz kulture. Dakle, osim Ministarstva kulture i druga ministarstva (npr. Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta) dodjeljuju bespovratna sredstva organizacijama civilnoga društva, dakako ovisno o području nadležnosti svakoga od njih. Međutim, ministarstva još uvijek nemaju u potpunosti razvijenu, usklađenu i koordiniranu politiku financiranja organizacija civilnog društva, pa one organizacije na području suvremene kulture i umjetnosti koje razvijaju hibridne koncepte i programe usmjerenе na kombiniranje različitih područja i disciplina, ne uspijevaju iz drugih izvora osigurati

sredstva koja bi imala pozitivne učinke na razvoj civilnog društva uopće. Budući da je područje suvremene kulture i umjetnosti izrazito heterogeno i da obuhvaća različite aspekte društva, potrebno je poticati intersektorske razvojne programe i projekte koji će osigurati kvalitetniji razvoj civilnog sektora u kulturi, suvremenih kulturnih i umjetničkih praksi, ali i društva u cjelini, i to primarno kroz obrazovanje i provođenje istraživanja u području kulture, oblikovanja i pokretanja novih modela organiziranja, upravljanja i financiranja, razvoja društveno-kulturnih centara itd.

Zaklada ‘Kultura nova’ financira se od dijela prihoda od igara na sreću. Na temelju Zakona o igrama na sreću (NN 87/09) prihodi od igara na sreću i drugih nagradnih igara se raspoređuju za financiranje programa organizacija na područjima: sporta; borbe protiv zlouporabe droga i svih drugih oblika ovisnosti; socijalne i humanitarne djelatnosti; problema i zadovoljavanja potreba osoba s invaliditetom; tehničke kulture; kulture; izvaninstitucionalne naobrazbe i odgoja djece i mlađih; razvoja civilnog društva. Na temelju Zakona o igrama na sreću Vlada Republike Hrvatske svake godine donosi Uredbu o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za svaku proračunsku godinu. Kriteriji za raspodjelu sredstava u Uredbi utvrđeni su u skladu s nacionalnim strategijama i programima zadovoljavanja javnih potreba u odgovarajućim djelatnostima te u skladu s programima za poticanje razvoja civilnog društva, a iskazuju se udjelom pojedinih programske aktivnosti u ukupnom dijelu prihoda od igara na sreću. Od sredine 2012. godine Međuresorno povjerenstvo za koordinaciju politike financiranja projekata i programa udruga, u čijem radu sudjeluje i ‘Kultura nova’, koordinira izradu sektorskih analiza u kojima davatelji bespovratnih sredstava identificiraju potrebe u svojim resorima i koje služe za izradu Uredbe, kao i Godišnjeg plana natječaja, javnih poziva i drugih programa financiranja projekata i programa organizacija civilnog društva iz Državnog proračuna RH i fondova Europske unije. S obzirom na navedeno Zaklada treba zagovarati zajednički dijalog svih dionika vezano za odabir prioritetnih područja čiji bi se razvoj poticao lutrijskim sredstvima. Istovremeno, pozicija Zaklade je određena i rasporedom udjela između različitih subjekata i aktivnosti unutar područja kulture, gdje se sredstva raspoređuju između Ministarstva vanjskih i europskih poslova i Ministarstva kulture s kojima Zaklada zajednički treba raditi na povećanju ulaganja u područje kulture kao javnog dobra na temelju potreba i razvojnih planova.

U kontekstu razvoja civilnog društva u Republici Hrvatskoj važnu ulogu ima Ured za udruge koji ima širok raspon djelovanja, od suradnje na kreiranju i predlaganju novih zakonskih okvira za djelovanje nevladinog, neprofitnog sektora u Republici Hrvatskoj, praćenja provedbe Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva i mjera Operativnoga plana provedbe Strategije, do izrade programa, standarda i preporuka za financiranje djelovanja organizacija civilnog društva iz državnog proračuna i drugih javnih izvora, kao i iz pretpristupnih i strukturnih fondova Europske unije. S obzirom na sve navedeno i činjenicu da je Ured zadužen za koordinaciju Međuresornog povjerenstva i da ima zadaću koordinacije rada ministarstava, središnjih državnih ureda, ureda Vlade Republike Hrvatske i državnih upravnih organizacija te tijela uprave na lokalnoj razini, u vezi s praćenjem i unapređenjem suradnje s nevladinim, neprofitnim sektorom, Zaklada razvija kvalitetnu suradnju s Uredom čime osigurava sudjelovanje u svim važnim pitanjima koja su od

značaja za razvoj civilnog sektora. Važan partner je također i Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva koja podržava i djelovanje onog dijela civilnog sektora na području kulture i umjetnosti čiji su programi izravno usmjereni prema demokratizaciji društva. S obzirom na to da su temeljne organizacijske odrednice Nacionalne zaklade slične Zakladi ‘Kultura nova’ potrebno se s jedne strane osloniti na dugogodišnje iskustvo Nacionalne zaklade, a s druge zajednički razvijati pojedine razvojne programe i projekte koji će biti komplementarni i nadopunjajući elementi na putu izgradnje kvalitetnijeg okruženja za razvoj civilnog društva u Republici Hrvatskoj.

Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju otvaraju se nove mogućnosti za civilno društvo i kulturu kroz uspostavljanje novih međunarodnih suradnji i sudjelovanje u radu europskih institucija, razvoj novih projekata i njihova financiranja iz strukturnih fondova Europske unije kao što su primjerice Europski socijalni fond ili Europski fond za regionalni razvoj, koji su usmjereni prema jačanju ekonomske i socijalne kohezije, smanjivanju regionalnih razlika, rastu zapošljavanja itd. Zaklada u dugoročnim strateškim razvojnim ciljevima koje je Republika Hrvatska utvrdila kao okosnicu budućih ulaganja kroz strukturne fondove EU prepoznaje nove prilike za razvoj civilnog sektora u kulturi. Korištenjem europskih fondova osigurat će se povećanje zapošljavanja u organizacijama civilnog društva, čime će se doprinijeti sveukupnom ekonomskom i društvenom razvoju. Podrška razvoju društveno-kulturnih centara koji predstavljaju važna mjesta okupljanja građana, osigurat će povećanje pristupa kulturi, ali i ostvarenje socijalne integracije i širenje interkulturnih programa usmjerenih različitim manjinama i povećanju njihove vidljivosti, poticanju njihova aktivnog uključivanja u zajednicu te promociju njihovih prava. Razvijanje uravnotežene regionalne zastupljenosti organizacija civilnog društva i suvremene kulture i umjetnosti dat će doprinos smanjivanju regionalne nejednakosti te će doprinijeti osiguravanju kvalitetnijih uvjeta života u manje razvijenim sredinama. Provođenjem projekata koji su usmjereni jačanju pristupa cjeloživotnom obrazovanju, nadogradnji vještina i poboljšanju stručnog obrazovanja te sposobljavanja kulturnih radnika i umjetnika temeljenog na radu, razvijat će se sposobnosti i kapaciteti civilnog društva u kulturi. Podizanjem institucionalnih kapaciteta javnog sektora kroz razvijanje modela supravljanja između različitih partnera iz javnog i civilnog sektora povećat će se transparentnost i odgovornost dionika uključenih u procese donošenja odluka i upravljanja. Problem nedostatka prostornih resursa za rad, produkciju, prezentaciju, obrazovanje i istraživanje civilnog sektora u kulturi, moći će se rješavati kroz razvoj i provedbu projekata obnove i rekonstrukcije arhitektonske baštine te njene prenamjene u kulturne svrhe. Osim toga, u ovom novom kontekstu Hrvatska također ima i vrlo važnu ulogu za daljnji razvoj zemalja u okruženju, a koje nisu članice Europske unije, dakle u regiji Jugoistočne Europe, posebno postjugoslavenskim zemljama u kojima nacionalne kulturne politike ne osiguravaju podršku za kontinuiranu prekograničnu kulturnu suradnju, i gdje mobilnost umjetnika i kulturnih radnika predstavlja ključnu snagu uspostavljanja novih veza i temelj dalnjeg održivog razvoja ovih društava. Uloga civilnog društva u ovim procesima jedna je od ključnih i u njima Zaklada također prepoznaje hrvatske organizacije civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti kao predvodnica razvoja budućih prekograničnih kulturnih suradnji, ali i pružanja potpore razvoju civilnog sektora u kulturi u susjedstvu.

2. Dosadašnja postignuća i rezultati

S obzirom na to da Zaklada 'Kultura nova' nije konkurenčki niti zamjenski izvor financiranja u kulturi postojećim izvorima na nacionalnoj razini ili subnacionalnim razinama, kroz koje se i dalje osiguravaju sredstva za kulturne programe civilnog sektora, već je komplementarna i nadopunjujuća mjera u sustavu financiranja kulture, svi programi podrške kao i operativno djelovanje Zaklade koji su provođeni u 2012. i 2013. godini osmišljeni su i definirani kao komplementarni postojećim oblicima financiranja i pružanja stručne podrške. 'Kultura nova' je sve svoje kapacitete tijekom 2012. godine usredotočila na pripremu i provedbu *Pilot programa podrške*, čiji je cilj bio pružanje operativne podrške za programske razvoj, osmišljavanje i pripremu novih projekata te razvoj suradničkih platformi. U okviru *Pilot programa* bespovratna sredstva u iznosu 2.570.169,65 kn dodijeljena su za 38 projekata / programa organizacija civilnog društva. *Pilot program* poslužio je i kao temelj za propitivanje postavljenih standarda i definiranoga postupka dodjele bespovratnih sredstva o kojima se raspravljalo kroz javno savjetovanje. U okviru *Programa podrške 2013* razvijen je i novi program podrške za razvoj suradničkih platformi u regiji Jugoistočne Europe. Sveukupno su u 2013. dodijeljena bespovratna sredstva za 95 projekata / programa organizacija civilnog društva, a također je uspostavljena i dugoročna suradnja sa 7 suradničkim platformi s kojima je Zaklada započela suradnju u 2012. godini te je sveukupno dodijeljeno 6.306.049,06 kn. Sve prijave pristigle na javne pozive Zaklade procjenjivalo je stručno tijelo – Povjerenstvo za procjenu kvalitete prijava, a Upravni odbor je za sve javne pozive objavljene u isto vrijeme imenovao po jedno Povjerenstvo, u kojima je 2012. i 2013. godine bilo angažirano 15 stručnjaka iz različitih područja. Povjerenstva su procjenu prijava temeljili na definiranim kriterijima koji su bodovni i objavljeni u sklopu cjelokupne dokumentacije programa podrške. Operativno djelovanje Zaklade ostvareno je prije svega kroz uspostavljanje suradnje sa suradničkim platformama, a tijekom 2013. godine definirani su i novi razvojni programi i projekti čiju provedbu Zaklada započinje u 2014. godini.

U cilju osiguravanja efikasnog poslovanja i postizanja rezultata Zaklada je kontinuirano podizala i razvijala svoje organizacijske kapacitete. Osnovana je Stručna služba čijim radom koordinira upravitelj, a u kojoj se obavljaju opći i ekonomski poslovi, poslovi vezani za programe podrške te poslovi vezani za razvojne programe i projekte Zaklade. Kako bi osigurala racionalno i ekonomično upravljanje resursima, ali i visoku razinu stručnosti u obavljanju različitih zadataka i provedbi programa i aktivnosti, Zaklada je postupno razvijala ljudske potencijale te je kontinuirano razvijala suradnju sa stručnjacima iz različitih područja koji su angažirani na povremenim i privremenim stručnim poslovima. Na taj je način stvoren mali, ali efikasan i dinamičan tim te široka mreža vanjskih suradnika. Unatoč tome što je Ministarstvo kulture RH već u 2012. godini podnijelo Agenciji za upravljanje državnom imovinom zahtjev za korištenjem državnog prostora za potrebe djelovanja Zaklade, koji je potom upućen i Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom, Zaklada djeluje u poslovnom prostoru u privatnom vlasništvu. U cilju omogućavanja visoke razine kvalitete svakodnevnog funkcioniranja organizacije, uspostave efikasnih informacijskih tokova, kvalitetnog dokumentiranja, arhiviranja i institucionalnoga pamćenja, Zaklada od 2012. godine razvija informacijske i tehničke resurse, a izrađeni su mrežna stranica Zaklade te e-sustav

za provedbu postupka dodjele bespovratnih sredstava koji uključuje i napredni sustav e-prijavnica koje se iz godine u godinu mogu mijenjati i nadopunjavati prema potrebama i definiranim programima podrške.

U 2012. godini Zaklada se uključila u rad Međuresornog povjerenstva za koordinaciju politike financiranja projekata i programa udruga iz državnog proračuna Republike Hrvatske, a tijekom 2013. godine sudjelovala je u radu prve i pete Tematske radne skupine za izradu programskih dokumenata za finansijsko razdoblje Europske unije 2014.– 2020. Na međunarodnoj razini Zaklada je započela djelovati tijekom 2013. godine kroz sudjelovanje na međunarodnim konferencijama u područjima kulture, civilnog društva i filantropije na kojima je stručnjacima iz različitih područja predstavila svoj rad, svrhu i ciljeve. Djelovanje Zaklade ‘Kultura nova’ uvršteno je u neke od ključnih strateških dokumenata Republike Hrvatske, u područjima kulture, civilnog društva i mladih: Strateški plan Ministarstva kulture 2012–2014, Nacionalnu strategiju stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2012. do 2016. godine te u Nacrt prijedloga Nacionalnog programa za mlade od 2014. do 2017. godine, što treba čitati kao potvrdu tijela državne uprave i relevantnih institucija da je Zaklada prepoznata kao važan akter koji može doprinijeti dugoročnoj stabilizaciji i razvoju organizacija civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti te da će u ostvarenju ovoga zadatka imati podršku brojnih drugih relevantnih partnera. Osim toga, u državnom proračunu se predviđena sredstva iz dijela prihoda od igara na sreću i nagradnih igara za Zakladu povećavaju iz godine u godinu (3.000.868,00 kn za 2012.; 6.988.166,00 kn za 2013.; 8.724.892,00 kn za 2014.) što također predstavlja važnu potvrdu prepoznavanja vrijednosti i uloge koju ‘Kultura nova’ ima u dalnjem razvoju civilnog sektora na području suvremene kulture i umjetnosti, ali ujedno i prepoznavanje njenih postignuća i rezultata u prve dvije godine djelovanja. Stoga je za očekivati da će ovaj pozitivan trend biti nastavljen u narednom razdoblju jer tek uz podršku Republike Hrvatske i suradnju s tijelima državne uprave, tijelima javne vlasti, javnim ustanovama i brojnim drugim organizacijama iz javnog i privatnog sektora možemo očekivati razvoj snažnog, stabilnog i raznolikog civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti koje kreira nove umjetničke prakse i prakse kritičkoga javnog djelovanja te potiče pozitivne društvene promjene u RH.

III. RAZRADA OSNOVNIH ELEMENATA STRATEŠKOG PLANA

VIZIJA

Snažno, stabilno i raznoliko civilno društvo na području suvremene kulture i umjetnosti koje kreira nove umjetničke prakse i prakse kritičkoga javnog djelovanja te potiče pozitivne društvene promjene u Republici Hrvatskoj.

MISIJA

Zaklada 'Kultura nova' pruža stručnu i finansijsku podršku organizacijama civilnog društva koje djeluju na području suvremene kulture i umjetnosti u Republici Hrvatskoj.

STRATEŠKI CILJEVI, POSEBNI CILJEVI, GLAVNI PROGRAMI I AKTIVNOSTI

Svi strateški ciljevi Zaklade 'Kultura nova' za četverogodišnje razdoblje od 2014. do 2017. definirani su na temelju provedenih analiza i uvida u kontekst te uzimajući u obzir sve nedostatke u području djelovanja organizacija civilnog društva u suvremenoj kulturi i umjetnosti na koje Zaklada može odgovoriti kako bi osigurala ostvarenje svoje misije. Ciljevi su također definirani i s obzirom na temeljno određenje Zaklade kao institucije koja ne predstavlja konkurenčki niti zamjenski izvor financiranja u kulturi postojećim izvorima na nacionalnoj, regionalnim i lokalnim razinama, već predstavlja komplementarnu i nadopunjujuću mjeru u sustavu financiranja kulture. Komplementarnost je ugrađena i u sve posebne ciljeve, glavne programe i aktivnosti, dakle obuhvaća sve aspekte djelovanja Zaklade, njene programe podrške kao i razvojne programe i projekte. Pritom je Zaklada suvremenoj kulturi i umjetnosti koje razvijaju organizacije civilnog društva pristupila kao polju koje igra važnu ulogu u društvu, koje je katalizator za transformaciju sukoba u prostor kreativnosti i inovacije, prostor integracije, prostor koji sudjeluje u izgradnji zajednice, revitalizaciji javnog prostora, turizmu, edukaciji, uspostavlja veze između različitih geografija i koji sveukupno predstavlja ključni element transformacije mjesta u kreativno, inkluzivno i održivo mjesto življenja. Kultura je dakle za Zakladu 'Kultura nova' mjesto susreta različitih područja društva – umjetnosti, tehnologije, ekonomije, politike; ona je neka vrsta dinamične i heterogene platforme za generiranje, očuvanje i održavanje društvenog sustava, ali i kanal za pokretanje pozitivnih društvenih promjena.

STRATEŠKI CILJ 1: Doprinijeti izgradnji i jačanju sposobnosti organizacija za razvoj suvremenih umjetničkih i kulturnih praksi

S obzirom na to da postojeći model kulturnog sustava stavlja u središte javne kulturne ustanove, kojima osigurava pokrivanje troškova infrastrukture, plaća zaposlenika i programa, a da za organizacije civilnog društva u kulturi osigurava samo programska sredstva, civilni sektor u kulturi nalazi se u neravnopravnoj poziciji naspram javnog. Iz tih je razloga jedan od ključnih zadataka Zaklade nadvladati određene nedostatke postojećeg sustava financiranja i pružiti podršku civilnom sektoru na području suvremene kulture i umjetnosti, i na taj način kontinuirano doprinositi izgradnji i jačanju sposobnosti organizacija za razvoj suvremenih umjetničkih i kulturnih praksi kroz unapređivanje organizacijskih kapaciteta te poticanje razvoja novih kulturnih i umjetničkih programa.

POSEBNI CILJEVI

- Unaprijediti organizacijske kapacitete organizacija civilnog društva
- Poticati razvoj novih kulturnih i umjetničkih programa

GLAVNI PROGRAMI

1. Podrška za razvoj organizacijskih kapaciteta
2. Podrška za razvoj novih kulturnih i umjetničkih programa
3. Obrazovanje u kulturnom menadžmentu
4. Regionalni centar za obrazovanje, istraživanje i razvoj u kulturi i umjetnosti

AKTIVNOSTI

- 1.1. Razvojna podrška za organizacije
- 2.1. Podrška za umjetnička istraživanja
- 2.2. Podrška za nove međunarodne projekte
- 2.3. Podrška za selekciju inozemnog programa
- 3.1. Podrška za stručno usavršavanje
- 3.2. Seminari, radionice, treninzi
- 4.1. Participativni proces uspostavljanja upravljačkog i programskega modela centra
- 4.2. Prenamjena i rekonstrukcija objekta arhitektonske baštine

U cilju unapređenja organizacijskih i programskih kapaciteta Zaklada osigurava finansijsku i stručnu podršku koja drugdje u sustavu ne postoji ili ne zadovoljava na adekvatan način postojeće potrebe organizacija civilnog društva koje djeluju na području suvremene kulture i umjetnosti. U tu svrhu Zaklada razvija različite oblike programa podrški kroz koje može na što kvalitetniji način odgovoriti na prepoznate potrebe organizacija. Osim toga, kako bi se postigli navedeni ciljevi, Zaklada svoje aktivnosti usmjerava i prema razvijanju različitih obrazovnih programa u kulturnom menadžmentu koji će ujediniti stjecanje

elaboriranoga teorijskog znanja i praktičnog iskustva i time kulturnim radnicima u civilnom sektoru u kulturi omogućiti profesionalno napredovanje, ostvarenje obrazovnih ambicija i daljnju motivaciju za djelovanje te sveukupno doprinijeti razvoju ljudskih potencijala u ovom sektoru. Budući da su novi modeli ustanova prepoznati kao vrijednosti koje mogu doprinijeti dalnjem unapređenju organizacijskih i programske kapaciteta civilnog sektora u kulturi, Zaklada će u suradnji s organizacijama civilnog društva razvijati Regionalni centar za obrazovanje, istraživanje i razvoj u kulturi i umjetnosti. Osnivanjem i otvaranjem Centra osigurat će se novi prostorni resurs dostupan različitim korisnicima za istraživački i edukacijski rad, kao i za razvoj novih kulturnih i umjetničkih ideja i projekata. Pritom će se smještanjem Centra u neki od postojećih napuštenih objekata arhitektonske baštine u priobalnom području te njegovom prenamjenom, proizvesti novi sadržaji za lokalnu zajednicu, stvoriti uvjeti za gospodarsko jačanje lokalne zajednice te doprinijeti razvoju novih vrijednosti i motivacija za kulturni turizam u Hrvatskoj.

STRATEŠKI CILJ 2: Doprinjeti razvoju naprednih suradničkih praksi u kulturi

U nastojanju da odgovori na nove izazove i potrebe u sektoru kulture, Zaklada stvara poticajno okruženje za razvoj naprednih suradničkih praksi u kulturi kroz dva smjera djelovanja – jedan se odnosi na razvijanje i poticanje dugoročnih oblika suradnje i umrežavanja u kulturi između organizacija civilnog društva, a drugi na sudjelovanje u oblikovanju kulturnih politika na svim razinama.

POSEBNI CILJEVI

- Poticati razvoj i stabilizaciju modela kontinuirane suradnje i umrežavanja
- Unaprijediti sudjelovanje u oblikovanju inovativnih kulturnih politika

GLAVNI PROGRAMI

1. Razvojna podrška za suradničke platforme
2. Sudjelovanje u oblikovanju kulturnih politika

AKTIVNOSTI

- 1.1. Razvojna podrška za programske suradničke platforme u Republici Hrvatskoj
- 1.2. Razvojna podrška za zagovaračke suradničke platforme u Republici Hrvatskoj
- 1.3. Razvojna podrška za suradničke platforme u Jugoistočnoj Europi
- 2.1. Sudjelovanje u procesima donošenja odluka na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini
- 2.2. Organizacija nacionalnih i međunarodnih skupova
- 2.3. Sudjelovanje na lokalnim, nacionalnim i međunarodnim skupovima
- 2.4. Sudjelovanje u radu međunarodnih organizacija i mreža

Mrežni model organiziranja omogućava učinkovito djelovanje, brz protok informacija i prijenos ideja u konkretnе akcije te nudi niz pogodnosti koje unapređuju suradnički rad (horizontalna struktura, učinkovitost zajedničkog rada, učenja, prijenos znanja, stručnosti, podrška između članova, ekonomično iskorištavanje resursa) zbog čega predstavlja važan način povezivanja u području civilnog društva i suvremenih kulturnih i umjetničkih praksi. S obzirom na to da su vrijednosti suradničkog rada kroz mrežno komuniciranje široko prepoznate i u području kulture, došlo je do znatnog rasta broja kulturnih mreža. Međutim, da bi se osigurao njihov održiv i učinkovit razvoj potrebni su inovativni pristupi i politike koje će ih podržavati. U cilju razvijanja dinamičnih, samoorganiziranih i dugoročnih suradničkih praksi koje će i proizvoditi nova znanja i prakse, a ne samo razmjenjivati postojeće, Zaklada unapređuje suradnju i povezivanje organizacija kroz podršku otvorenim i dugoročnim suradničkim platformama (programske i zagovaračke) na subnacionalnoj i nacionalnoj razini te u regiji Jugoistočne Europe, posebice u postjugoslavenskim zemljama. Također se potiče povezivanje s različitim područjima civilnog društva koja su izvan primarno

kulturnog i umjetničkog djelovanja te povezivanje civilnog sektora u kulturi s javim ustanovama u kulturi. Uspostavljanjem dugoročne suradnje sa suradničkim platformama, Zaklada doprinosi izgradnji strukturirano vođenih procesa (određenih tematskim, proceduralnim i drugim interesima članica platformi) i kompleksnim organizacijskim strukturama (koje se temelje na komunikacijskim i upravljačkim principima, definiranim protokolima i sl.), a dodatno kroz zagovarački angažman usmjerava djelovanje platformi prema kulturno-političkoj agendi.

Suvremeni trendovi u području kulturne politike sve više računaju na aktivno sudjelovanje svih zainteresiranih strana u procesima diskusija i donošenja odluka čime se unapređuju ovi procesi i osigurava rast povjerenja i utjecaja. Na taj se način stvara okvir za produktivnije kulturne politike koje doprinose dinamizaciji kulturnog života. Budući da kultura igra važnu ulogu u razvoju zajednica i da predstavlja izrazito kompleksno i dinamično područje veliki je izazov uspostaviti tip politike koji će reagirati na brz razvoj kulture i osigurati njenu adaptaciju na stalne promjene. U vremenima promjena i finansijskih kriza, kada se državni proračuni za kulturu i umjetnost smanjuju, kada se o kulturi govori ekonomskim jezikom i mjeri se njena produktivnost, potrebno je zaštiti kulturu kao polje od javnog interesa, usredotočiti se na njenu društvenu i nematerijalnu vrijednost. U cilju promišljanja i iznalaženja potencijalnih odgovora na navedene suvremene trendove, osmišljavanja novih modela upravljanja i financiranja u kulturi te davanja poticaja dalnjim procesima samoorganiziranja u kulturi, Zaklada se aktivno uključuje u različite procese oblikovanja kulturnih politika na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini, a svoje aktivnosti izvršava u različitim formama, od organiziranja i sudjelovanja u domaćim i međunarodnim skupovima do aktivnog uključivanja u rad različitih međunarodnih organizacija i mreža.

STRATEŠKI CILJ 3: Doprinjeti razvoju znanja o suvremenoj kulturi i umjetnosti

Sve veće promjene u formalnom sustavu obrazovanja posljedica su ubrzanih promjena na suvremenoj pozornici rada i usmjerenja na potrebe tržišta i stvaranja ponajprije materijalnih, a sve manje društvenih, simboličkih i kulturnih vrijednosti. U takvim okolnostima sve je veći pritisak na obrazovanje u područjima umjetnosti i društveno-humanističkih znanosti za koje se stvara javna percepcija kao tržišno neisplativih i time nepotrebnih znanja. Osim toga tradicionalan i zastarjeli pristup u sustavu formalnog obrazovanja posebno dolazi do izražaja u umjetničkom i društveno-humanističkom području u kojima svjedočimo nedostatku sadržaja iz kritičkih umjetničkih praksi, suvremene kritičke teorije, kulturnog menadžmenta i kulturne politike, itd. Širenje navedenih znanja i vještina među različitim korisničkim grupama kroz različite oblike neformalnih edukacijskih programa provode organizacije civilnog društva za čije je projekte potrebno osigurati sustavnu podršku te ih također međusobno povezati. Istovremeno je, u svrhu razvoja znanja o civilnom sektoru u kulturi, ali i osiguravanja kvalitetnijih uvjeta njezina održivog razvoja, potrebno stvarati analitičku podlogu za praćenje i evaluaciju u sektoru.

POSEBNI CILJEVI

- Poticati sistematizaciju i širenje znanja razvijenih u sektoru
- Unaprijediti praćenje i evaluaciju u sektoru

GLAVNI PROGRAMI

1. Podrška za širenje znanja
2. Razvoj interdisciplinarnog obrazovnog programa
3. Program istraživanja

AKTIVNOSTI

- 1.1. Podrška za programe neformalnog obrazovanja za javnost
- 1.2. Podrška za istraživačko-dokumentacijski rad
- 2.1. Participativni proces uspostavljanja obrazovnog programa i njegova kurikulum
- 2.2. Provedba eksperimentalnog obrazovnog programa
- 2.3. Organizacija stručnih skupova
- 3.1. Provedba istraživanja o radu i postignućima OCD-a
- 3.2. Provedba istraživanja o modelima upravljanja i financiranja u kulturi
- 3.3. Provedba istraživanja o obrazovanju u kulturi
- 3.4. Praćenje i evaluacija programa podržanih od Zaklade
- 3.5. Prikupljanje i obrada statističkih pokazatelja o organizacijama podržanim od Zaklade
- 3.6. Publiciranje rezultata istraživanja

S obzirom na to da obrazovanje na području kulture i umjetnosti predstavlja imperativ kulturnog i umjetničkog razvoja svake zajednice, koji je ujedno i snažna podloga za sveukupni društveni razvoj, jedan od ključnih izazova u oblikovanju kulturnih politika predstavlja i pristup obrazovnim programima koji obuhvaćaju umjetnost i kulturu. U cilju stvaranja programa koji će odgovoriti na potrebe raznolike publike te osmišljavanja programa koji će pružiti alternativne obrazovne formate za promicanje kulture i umjetnosti, važno je osmisliti inovativne modele, planove i programe obrazovanja u kulturi te stvoriti podlogu za njihovo sustavno provođenje. Zaklada će također provoditi proces pružanja sustavne podrške, planiranja i osmišljavanja te vođenja različitih obrazovnih aktivnosti organizacija civilnog društva koje će stvarati funkcionalna znanja, vještine, tehnike i metode dostupne zainteresiranoj javnosti, čime će se dugoročno osigurati učinkovitost kulturnog i umjetničkog djelovanja i njegova uspješnost u sudjelovanju u dalnjem društvenom razvoju.

U kulturnom sustavu općenito, pa tako i u dijelu koji se odnosi na civilni sektor u kulturi, izostaje analitička podloga koja bi predstavljala temelj za analize i daljnja promišljanja unapređenja cijelokupnog sustava. S obzirom na to da je tek uz provođenje sveobuhvatnih istraživanja i evaluacijskih refleksija u ovim područjima (kulturi općenito i civilnom sektoru u kulturi) moguće proizvoditi informacije na temelju kojih će biti moguće učiti, donositi odluke, generirati podatke za daljnje djelovanje, nova promišljanja i tumačenja postojećih uloga i značaja kulture, Zaklada će u svrhu prikupljanja podataka i uvida u potrebe civilnog sektora u kulturi provoditi raznolika istraživanja te druge aktivnosti vezane za istraživački i evaluacijski rad. Na taj će način Zaklada moći doprinijeti kreiranju dugoročnih strategija u području kulture i civilnog društva, donošenju odluka na temelju relevantnih pokazatelja i realnog stanja te argumenata proizašlih iz istraživačkoga rada i preporuka. Time će dati doprinos razumijevanju kompleksnosti ovog polja i umanjiti nerazumijevanje između pojedinih sektora (javni, privatni i civilni) te stvoriti podlogu za razvijanje i unapređenje Zakladinih aktivnosti u okviru programa podrške te razvojnih programa i projekata.

STRATEŠKI CILJ 4: Doprinijeti prepoznavanju važnosti kulture i umjetnosti u društvenom razvoju

Kulturu se danas sve češće promatra u okvirima ekonomske isplativosti, iskoristivosti te mjerljivih brojčanih pokazatelja. Trend komodifikacije kulture, ekonomska kriza, mjere štednje i ograničena sredstava za umjetnost i kulturu, ukidanje ili smanjenje rubrika iz kulture u medijima, kao i slabljenje dubljih veza s publikom, trenutnom i potencijalnom, sve više ugrožavaju legitimitet kulture. U javnosti se kultura sve manje prepoznaje kao područje od javnog interesa za koje je neophodno kontinuirano osiguravati adekvatnu i sustavnu finansijsku podršku iz javnih izvora. Pritom se često gubi iz vida njena višedimenzionalnost i rastuća važnost u društvenom razvoju, u kojem ona nije samo puki odraz društva, već polje koje reagira na promjene u društvu i koje u određenoj mjeri može utjecati na društvene trendove i pozitivne promjene. Upravo je ova važna uloga suvremene kulture i umjetnosti najbolje vidljiva u praksama organizacija civilnog društva, ali ona još uvijek nije dovoljno prepoznata u javnom prostoru. U cilju povećanja vidljivosti organizacija civilnog društva koje djeluju na području suvremene kulture i umjetnosti, proširenja dosega njihova djelovanja i utjecaja u javnom prostoru te osvještavanja javnosti o važnosti njihove uloge u stvaranju pozitivnih učinaka u društvu i ukazivanja na vrijednosti koje zagovaraju, Zaklada će poticati njihov angažman u razvoju zajednice i društva, snažnije uključivanje građana u suvremenu kulturu i umjetnost te razvoj komunikacije s publikom.

POSEBNI CILJEVI

- Poticati angažman kulturnih organizacija u razvoju zajednice i društva
- Poticati uključivanje javnosti i izravnu komunikaciju s publikom

GLAVNI PROGRAMI

1. Podrška za razvoj publike
2. Program Kultura za društvene promjene

AKTIVNOSTI

- 1.1. Podrška za razvoj publike korištenjem digitalnih tehnologija
- 2.1. Podrška za društveno angažirane kulturne akcije i projekte
- 2.2. Godišnja nagrada Kultura za društvene promjene

Uzimajući u obzir ključne vrijednosti koje suvremene kulturne i umjetničke prakse imaju u stvaranju pozitivnih društvenih promjena, Zaklada će sustavno doprinositi prepoznavljivosti i važnosti kulture i umjetnosti u razvoju društva. S jedne strane će kroz suradnju s partnerima iz drugih područja te osiguravanjem sredstava iz različitih izvora (javnih i privatnih; domaćih i međunarodnih) razvijati posebne programe podrške za društveno angažirane kulturne akcije i projekte. Također će ustanoviti i dodjeljivati godišnju nagradu za organizacije civilnog društva koje djeluju na području suvremene kulture i umjetnosti, čije

su kulturne i umjetničke aktivnosti u prethodnoj godini ostvarile pozitivan utjecaj na razvoj društva. S druge strane će kroz razvijanje posebnog programa podrške poticati uključivanje javnosti u kulturne i umjetničke projekte te izravnu, produbljenu komunikaciju s publikom. Razvijanjem novih načina prezentacije, komunikacijskih kanala i metoda, organizacije civilnog društva moći će proširiti opseg svog angažmana u interakciji s publikom, uključujući i onu koja se tradicionalno ne smatra publikom kulturnih i umjetničkih događanja i time će dodatno razvijati dijalog i veze s publikom te povećati njeno aktivno sudjelovanje u suvremenoj kulturi. Zaklada će se posebno usredotočiti na pružanje podrške za stvaranje novih ideja u upotrebi digitalnih alata i platformi u komunikaciji između civilnog sektora u kulturi i šire javnosti.

